

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

LEADERSHIP SKILLS IN THE 21st CENTURY OF ADMINISTRATORS AFFECTING THE INTERNAL QUALITY
ASSURANCE IN SCHOOLS UNDER SAKAE0 PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

จันทร์เพ็ญ สันทาลุนัย^{1*} ลินดา นาคโปย² และ สายฝน เสกขุนทด³

Chanpen Santhalunai^{1*}, Linda Narkpoy² and Saifon Sekkhunthod³

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

²สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

³สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000

¹Program in Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

²Program in Mathematics, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

³Program in Computer Education, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University,
Chachoengsao 24000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: chanpensanthalunai641@gmail.com

รับบทความ 19 กรกฎาคม 2565 แก้ไขบทความ 2 พฤศจิกายน 2565 ตีพิมพ์บทความ 8 พฤศจิกายน 2565 เผยแพร่บทความ ตุลาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร 2) ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ 4) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการจูงใจ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ และทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การรายงานผลการประเมินตนเองการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การติดตามผลการดำเนินการ และการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ 3) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารในด้านทักษะด้านการสื่อสาร (X_1) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ (X_3) ทักษะด้านการจูงใจ (X_5) และทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) ร่วมกันส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 62.30 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้คือ $Z'_v = .241X_1 + .227X_2 + .200X_3 + .188X_5 + .139X_4$

คำสำคัญ: ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine 1) the level of administrators' leadership skills in the 21st century, 2) the level of internal quality assurance within schools, 3) the relationship between administrators' leadership skills in the 21st century and the internal quality assurance within schools, and 4) administrators' leadership skills in the 21st century affecting the internal quality assurance in schools under Sakaeo Primary Educational Service Area Office 2. The sample, obtained through multi-stage random sampling, consisted of 302 administrators and teachers in the academic year 2021. Krejcie and Morgan's table was used to calculate the sample size. The research instrument was a set of questionnaires with the predictive power ranging from 0.80 to 1.00 and the reliability of .98. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The research findings revealed that: 1) The administrators' leadership skills in the 21st century were at a high level, both overall and in each aspect, ranking by the mean scores from high to low: vision skills, motivational skills, communication skills, creativity skills, and teamwork skills; 2) The internal quality assurance within schools was at a high level, both overall and in each aspect, ranking by the mean scores from high to low: school operations following the educational quality management development plans, self-assessment reports, evaluation and validation of educational quality, action plans for educational management development, monitoring the operational plans, and formulating educational standard, respectively; 3) The relationship between administrators' leadership skills in the 21st century and internal quality assurance within schools were at a high positive correlation with the .01 level of significance, and 4) The administrators' leadership skills in the 21st century in terms of communication skills (X_1), creativity skills (X_2), vision skills (X_3), motivational skills (X_5), and teamwork skills (X_4) affected internal quality assurance within schools with the .01 level of significance. The predictive power was at 62.30 percent and could be written in the form of standard scores as $Z'Y = .241X_1 + .227X_2 + .200X_3 + .188X_5 + .139X_4$.

Keywords: Leadership Skills in the 21st Century, Internal Quality Assurance within Schools

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 วรรค 3 ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 51) ได้บัญญัติให้สอดคล้องกันไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 ได้ระบุถึงหลักการ และแนวทางการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 48 กำหนดทิศทางไว้ชัดเจนว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา จะเห็นได้ว่า กฎหมายหลักทั้ง 2 ฉบับ ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษาค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินการทางการศึกษาที่รัฐให้ความสำคัญนั้น ได้เป็นไปอย่างมีคุณภาพส่งผลประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและสังคมอย่างสูงสุด จากกฎหมายดังกล่าว สถานศึกษาจึงต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับชุมชนและผู้รับบริการ ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการ ที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงานมีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้เรียน จึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในสถานศึกษา ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรง และโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญอีกประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพตามมาตรฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 2)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากระบบการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา มีนักวิชาการหลายท่าน มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ส่วนหนึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาของตนและแสดงบทบาทความเป็นผู้นำแล้วนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามภารกิจของสถานศึกษาในการพัฒนาประชากรให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการดำรงชีวิตในโลกไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญ (Key Person) ในการขับเคลื่อนระบบคุณภาพให้ดำเนินไปตามทิศทางที่มุ่งหวังได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทดังกล่าวควรเป็นผู้มีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา และความฉลาดทางอารมณ์และทางสังคม ภารดี อนันต์นวิ (2551, หน้า 77) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้รวมทั้งประสานสัมพันธ์ระดับและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นจอมทัพสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและศักดิ์ศรี ชีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 140) กล่าวว่า ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนางานการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ต้องรับผิดชอบในการนำพาให้การดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดคุณภาพสูงสุด ผู้บริหารนั้นต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมในการบริหารจัดการให้เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์กรเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (Robin, 1983, p. 14)

ทักษะภาวะผู้นำ (Leadership Skills) เป็นการแสดงออกถึงกระบวนการใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนในด้านสาระวิชาหลัก และทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century) ซึ่งเป็นทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษานั้น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีทักษะภาวะผู้นำในการวางแผนบริหารการศึกษา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง หมั่นพัฒนาตนเอง คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ มีทักษะการสร้างทีมงานที่ดี การทำงานต้องมีความร่วมมือร่วมใจกัน มีทักษะในการจูงใจเพื่อนร่วมงานส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา รวมทั้งมีทักษะในการสื่อสารที่ดีทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ใต้บังคับบัญชามีความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาขาดทักษะภาวะผู้นำก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาของสถานศึกษาได้ ซึ่งทักษะภาวะผู้นำต้องอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับภาระงานและบุคลากรผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องได้รับการสนับสนุนให้ได้รับการพัฒนาทักษะความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในบริบทของโลกยุคใหม่ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556, หน้า 71)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ได้ระบุถึงความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในสังกัด มีการพัฒนา กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562 พบว่า ปัญหาที่ส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามตัวชี้วัด เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ และขาดการวางแผนอย่างจริงจังในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยปราศจากการยึดหลักการมีส่วนร่วมและขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการร่วมกัน ให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในเป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้มากขึ้น ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2, 2561, หน้า 25)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมุ่งหวังว่า ผลการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ให้มีความเข้มแข็ง มีมาตรฐานและคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

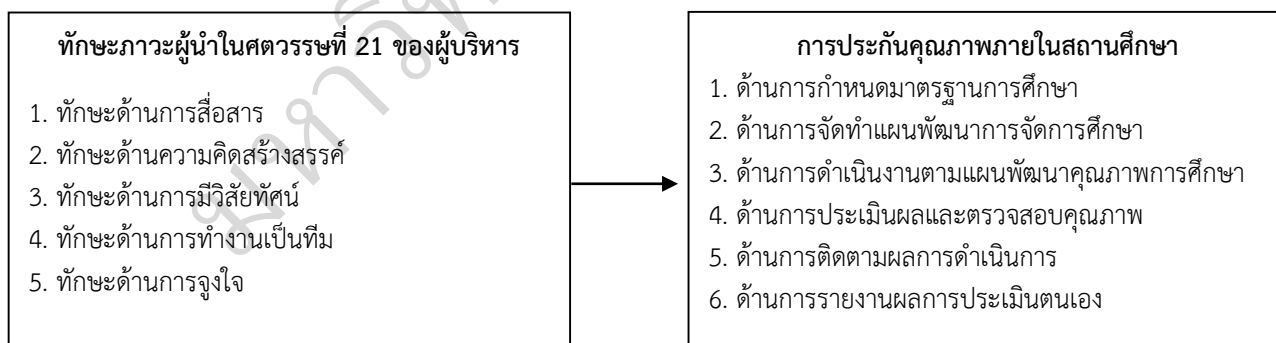
1. เพื่อศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
4. เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยของ ดูบริน (Dubrin, 2007, pp. 45-50), สมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมแห่งชาติ (National Association of Secondary School Principals (NASSP), 2013, p. 3), แคบิเอมรา (Kabyemera, 2014, online), สโตรค (Strock, 2014, p. 129), โปดอลนี (Podolny, 2015, p. 29), วิโรจน์ สารรัตน์ และคณะ (2556, หน้า 48-49), ชัยยนต์ เพาพาน (2559, หน้า 304-306), กรรณิกา เรตมอนต์ (2559, หน้า 172), อรสา มาสิงห์ (2560, หน้า 97) และกรรณิกา กันทำ และพระครูธรรมภาณิคมัย (2561, หน้า 23) โดยผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่สอดคล้องกัน จึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีทักษะภาวะผู้นำใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร 5 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม 3) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ และ 5) ทักษะด้านการจูงใจ

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 3) และกำหนดเป็นตัวแปรในการวิจัย 6 ด้าน ดังนี้ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ 5) การติดตามผลการดำเนินการ และ 6) การรายงานผลการประเมินตนเอง

สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังภาพ

ภาพประกอบ กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 127 คน และข้าราชการครู 1,268 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,395 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 302 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน ข้าราชการครู จำนวน 275 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เครื่องมือวิจัยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.80-1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรต้น คือ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร มีค่าเท่ากับ .983 ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรตาม คือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .982 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .98

3. วิธีรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ทำบันทึกเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และส่งผ่านสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างเก็บรวบรวมข้อมูลให้ สำหรับการเก็บแบบสอบถามคืนนั้นผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และส่งผ่านทางไปรษณีย์ในบางส่วน

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

4.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = .41) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = .49) ด้านการจูงใจ ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = .55) ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = .51) ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = .52) และ ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .60) ตามลำดับ

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .40) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .46) ด้านการรายงานผลการประเมินตนเอง ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .53) ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .50) ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .52) ด้านการติดตามการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .56) และด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .54) ตามลำดับ

3. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .769$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยเรียงตามลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร (X_1) มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายใน (Y) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในระดับมาก ($r_{x_1y} = .675$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมา คือ ด้านการจูงใจ (X_5) มีความสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y) ในระดับมาก ($r_{x_5y} = .653$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_4) กับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (Y) มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($r_{x_4y} = .541$) ซึ่งทุกคู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารในด้านทักษะด้านการสื่อสาร (X_1) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ (X_3) ทักษะด้านการจูงใจ (X_5) และทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) ร่วมกันส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .623 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ คือ $Z'_Y = .241X_1 + .227X_2 + .200X_3 + .188X_5 + .139X_4$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีการใช้ความรู้ สมรรถนะและกระบวนการบริหารจัดการ มีความสามารถในการกระตุ้นจูงใจและชี้แนะให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริธรรค์ สังสทชิต (2561, หน้า 103) พบว่า ระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562, หน้า 158) พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามาจากการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัควิภา ลูกเงาะ (2562, หน้า 105) พบว่า ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูต่อสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธรรม ดรีวิเศษ (2562, หน้า 119) พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม และทักษะด้านการจูงใจ เป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการใช้ความรู้ สมรรถนะ และกระบวนการบริหารจัดการ สามารถกระตุ้นจูงใจและชักนำให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 51) ได้บัญญัติให้สอดคล้องกันไว้ในหมวด 6 ว่าด้วยเรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา ตั้งแต่มาตรา 47 ถึงมาตรา 51 ได้ระบุถึงหลักการและแนวทางการปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะมาตรา 48 กำหนดทิศทางไว้ชัดเจนว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนต้องมีความรู้ หรือมีทักษะการบริหาร เพื่อนำสถานศึกษาบรรลุมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559, หน้า 80) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา สิทธิแก้ว และคณะ (2560, หน้า 12) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารทั้ง 5 ด้านร่วมกันส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร (X_1) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_3) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ (X_4) ทักษะด้านการ จูงใจ (X_5) และทักษะด้านการทำงานเป็นทีม (X_2) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

4.1 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ด้านการสื่อสารส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 สร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้มอบหมายงานด้วยการถ่ายทอดคำสั่งเป็น ลายลักษณ์อักษร ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ สถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เขียนบันทึกหรือคำสั่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมีรายละเอียดที่ชัดเจนสามารถทำความเข้าใจได้ ชี้แจง เกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในหน้าที่และข้อราชการต่าง ๆ ด้วยวิธีที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านวิชาการกับผู้ร่วมงาน สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนน่าเชื่อถือเข้าใจง่าย ทั้งการพูด การเขียน สามารถสรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถเจรจา ตอรองนำเสนอความคิดได้ทั้งระหว่างบุคคล ระดับกลุ่ม และในที่สาธารณะ สื่อสารได้ทั้งภาษาไทยภาษาอังกฤษ และภาษาอาเซียน อื่น ๆ รวมทั้งสามารถเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาให้แก่ ชุมชน และองค์กรภายนอกด้วยวิธีการและช่องทางที่ หลากหลายโดยอาศัยเทคโนโลยีในการสื่อสาร เพื่อให้งานสำเร็จตามกรอบเวลาที่กำหนดสื่อสาร เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ผู้ร่วมงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย พรหมมาก (2561, หน้า 96) พบว่า ปัจจัยด้านการ ติดต่อสื่อสารส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธนา อินต๊ะวงศ์ และคณะ (2563, หน้า 1) พบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารส่งผลต่อ ความสำเร็จในการบริหารประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

4.2 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีการคิดสิ่งแปลกใหม่ คิดนอกกรอบ โดยมีการนำความรู้ใหม่ ๆ และประสบการณ์เดิมมา ประยุกต์ใช้ในการบริหาร และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง คิดวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว วิเคราะห์สถานการณ์หาสาเหตุของปัญหา รวมทั้งสามารถตีความและแปลความหมายข้อมูลที่ซับซ้อน เปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่นและมีการโต้ตอบหรือแลกเปลี่ยนแง่มุมใหม่ ๆ ที่หลากหลาย เป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้บุคลากรได้ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดผลดีใน

การพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เลอศักดิ์ ตามา และคณะ (2564, หน้า 235-236) พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 มีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษาผ่านวิสัยทัศน์ มีการศึกษาข้อมูลที่หลากหลายและทันต่อเหตุการณ์เพื่อเก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมอภิปรายและกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกัน มีการประชาสัมพันธ์และสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง จัดระบบสื่อสารหลากหลายรูปแบบเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาที่สามารถสื่อสารวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจน มีการสื่อสารโน้มน้าวใจหรือกระตุ้นให้ผู้ตามเกิดความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้น มีความผูกพันต่อวิสัยทัศน์ และมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทวา ตั้งวานิชกพงษ์ (2556, หน้า 55) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นารินทร์ คณาจันทร์ และคณะ (2563, หน้า 158) พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ด้านการจูงใจส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 มีการนิเทศการเรียนการสอนและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ครูปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ระดมสมองของครูในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู สร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ สร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จตรงตามกำหนดเวลา และร่วมกันกำหนดพันธกิจเพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ช่วยแก้ว (2555, หน้า 97) พบว่า ปัจจัยการบริหารงานด้านการจูงใจส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาควบคูวิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดสตูล

4.5 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการประสานงาน และหาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน แบ่งหน้าที่การทำงานให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงาน ให้โอกาสบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ความไว้วางใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงานสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงาน และร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณัฐ เกษมสุข (2561, หน้า 89) พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 3 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาณินี บำรุงสวัสดิ์ และคณะ (2554, หน้า 39) พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับประถมศึกษา เขต 2 ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เพียงการประสานงาน และหาแนวทางให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันหรือประสานงานกัน แบ่งหน้าที่การทำงานให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ

รับผิดชอบงาน ให้โอกาสบุคลากรได้แสดงบทบาทผู้นำในงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ความไว้วางใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงานสร้างบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติงานแก่ทีมงาน และร่วมกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนชุมชนและท้องถิ่น มีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาและเผยแพร่ อีกทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ

1.3 จากการศึกษา พบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้ความรู้ สมรรถนะและกระบวนการบริหารจัดการ สามารถกระตุ้นใจและชี้นำให้ผู้ตามปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

1.4 จากการศึกษา พบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม และทักษะด้านการจูงใจ ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาข้อมูลที่หลากหลายและทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์ นำความรู้ใหม่ ๆ และประสบการณ์เดิมมาประยุกต์ใช้ในการบริหาร และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างความเข้าใจระหว่างผู้ร่วมงานเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารได้ เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคลากรในสถานศึกษาได้ปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ครู ให้ความไว้วางใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของครู

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2.3 ควรศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก.

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2561.

_____. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก วันที่ 1 พฤษภาคม 2562. หน้า 51.

เกศรา สิทธิแก้ว และคณะ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 กับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และเขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี*, 11(1), 12-21.

โชคชัย พรหมมาก. (2561). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- เทวา ตั้งวานิชกพงษ์. (2556). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(1), 54-60.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นาริรัตน์ คณาจันทร์ และคณะ. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล*, 6(2), 152-161.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนต์รี, มิเกล กาโรซาบาล.
- ภักติภา ลูกเงาะ. (2562). สภาพและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ยุทธนา อินตะวงศ์ และคณะ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย. *CMU Journal of Education*, 4(2), 1-15.
- เลอศักดิ์ ตามา และคณะ. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 38, 224-240.
- วรณัฐ เกษมสุข. (2561). ศึกษาลักษณะที่มุ่งงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 6(23), 191-200.
- วรารณณ์ ช่วยแก้ว. (2555). *ปัจจัยการบริหารงานที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาควคู่วิชาสามัญ ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- วารุณี บารงสวัสดิ์. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิริธรรค์ สังสหาติ. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2561). รายงานผลการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2561 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. เอกสารลำดับที่ 17/2562 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2553). *แนวทางพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุธรรม ตรีวิเศษ. (2562). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Robbins. S. P. (1983). *Organizational Behavior*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.